

САНА ОЛОХ

ХАБЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫЙ
1 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕНУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 83 (6686).

1988 смт. От ыйын 12 күнэ.
ОПТУОРУННЬУК

Сынаата
3 харчы

САКААСТАРЫ—КЭМИГЭР, ХААЧЫСТЫБАЛААХТЫН

Пятилетка оротоо буолла. Быыл сыл агардаабы былааннарын оройуон промышленнай предприятие-лара куһаҕана суохтук толорон кэллэр. Ол курдук, алта ыйга 1 мэд. 625 тыһ. солк. суумалаах боро-дуукуйа батарыллан сорууда 106,2 бырыһыан то-лорулуна. Бары промышленнай предприятие-лэр уонна бэдэрээтэһэн тутар тарилталар Бүтүн Союз-таабы XIX партийнай конференцияны көрсө млын-мыт социалистическай эбэһээтэлистерин сүтүнү-нэн толорууну хааччыдылар.

Ол эрэри сорох көрүнүгэ былааннар толоруд-лубатылар. Ол иһигэр маһы таҕастыыр комбинат 36 тыһ. солк. суумалаах тутуу деталларын ситэ биэрбэтэ. Эт-үүт комбината 28 тонна ынах арым-тын итэҕэс оҕордо. Нэһилиэнньэни олох-дьаһах өгө-түнэн хааччыһыга производственной управление атах таҕаһын өрөмүөннээччилэр, фотографтара, столлярдара сакааһы толорууга эмиз иэстээх хаал-дылар. Атын даҕаны үлэ коллективтарыгар соци-альной сайдыыга сыһаннаах сорох үлэлэр ситэ оҕоһуллубатылар.

Итинник көтүтүүлэр биһир сүрүн биричинилэр, нэн экономическай реформаны олохтообунга фор-мальной сыһан баар буолар. Государственный предприятие (холбоһук) туһунан Союон аатыгар эрэ олоххо киллэриллэр. Госказак, экономическай нормативтар, салалыы атын саҕа ньымалара биллэ-китэ тылга эрэ сылдыаллар. Хаһаайыстыбаны ахсаанга, байэни үбүлэнигэ киирэн ордуу оройуон, наабы типографияга (директор П. М. Массеев), ма-һы таҕастыыр комбинатка (А. П. Листиков), лесо-пункта (В. П. Пудов) тартылына. Предприятияларга үкүсүлэргэр даҕаны экономическай ньымаларынан буолбакка, уруккулуу үгэс буолбут административ-най күһэйи, тылланан дьаһалымсыһы ньымалары-нан салалыы туоратылла илик.

Саҕалыы үлэлээһингэ сорох үчүгэй холобуру «Якутагропромстрой» МПМК-тын коллективтар булуокка сөп. Манна коллективнай бэдэрээт олох-томмута балаҕа буолла. Ол түмүгэр туттааччылар производственной былааннарын ситиһиллэхтик то-лорон иһэллэр. Биригээдэлэргэ үлэҕэ кыттыы коэф-фициена туттуллар. Коллектив байэте кыллэрбит до-хуотуттан үлэһиттэр социальная олохторун туһа-рыыга туһанар. Ол курдук, кэлин байэлартыгар оло-роор дьаалары туттулар, быһыл таас котельнайга үлэһиттэр, аны 50 миэстэлээх таас детсад тутуу-гар киириэхтэрэ. Хаһаайыстыбаны ахсаан, байэни үбүлэни биһирдэ биригээдэ, рабочай үлэ бүтөнүк, тээх үрдүк түмүктэригэр иккэрэстэрин биллэрдик улаатыннара. Байэни салалыы баҕаһы харды-лары оҕорор. Үлэ коллективны совета ый айы муһуһаһан былааннаабынга активнайды кыттар. Оттон көбүлээһин фондатын үлэһиттэр совет быһаа-рар куоластаах. Холобур, быһыл саас үлэ коллек-тивны совета инженерней-технической үлэһиттэргэ уонна сулуусалаахтарга хамнастарыгар эһин төлө-бүр агарын бэдэрбэтэ.

Норуот туттар табаардарын оҕорон таһаарыа программата оройуонга бытааннык толоруллар. Ма-һыаха бородуукуйа уопсай иккэһэй бытааннык улаатарын тэҕэ табаар ассортиментна эбиллэбит, хаа-чыстыбата кэлдэн үчүгэй буолбат. Холобур, маһы таҕастыыр комбинат оскуола мебельни оҕорон та-һаарыы былаанын тохто, оттон райпотребсоюзка биэрэр мебельни хаачыстыбата атылаһааччыны ас-тынарбат. Комбинат ону сэрэ дьаҕа-уокка тут-туллар бытархай тарилтэри оҕорууга соруудабын эмиз кыайбата. Өрөмүөнүүр-технической предприя-тие норуот туттар табаардарын оҕорууга эмиз итэ-вэстээхтик үлэһит: холуода, арванна оҕоһуутун бы-лаанна толорбото, райпотребсоюзка дуоҕабардаспыт сакааһын буатын биэрбэтэ. Үлэ бу көрүгэр лесхоз эмиз иэстээх.

Онон норуот туттар табаардарын оҕорон таһаа-рыыга, табаар ассортиментыгар уонна хаачыстыба-тыгар болҕомто күүһүрдүлүөхтээх. Нэһилиэнньэни хааччыһыга бюрократтыы захайымтыга суох см-һыан сорууулаахтык тохотуллуохтээх. Онуоха сү-рүн төһүү быһыытынан хаһаайыһыаһын саҕа ме-ханизмы кыахтарын ордуу толорутун туһаны сити-һиллэхтээх.

Ходуһаба 110 звено, 1245 киһи табыста.

АНЫ ДЬЫАЛАНЫ ХАС БИИРДИИ ОТЧУТ КҮНҮН КӨДЬҮҮНЭ БЫҺААРЫАҒА

Былаан — 400 тонна

«Мугудай» совхоз Ма-ралайытаабы отделение-тын И. И. Дьячковскай салайааччылаах алта ки-һилээх толору механиз-ациялаах звенота хоту алаастарынан—Уолбана, Маалаана уонна Бу-тэйдэвинан—оттуур. От-ыйын 11 күнүгүгэ туру-тууан отчуоттар 3 тонна престэммит оту тута Уу-Овустаах ферматын кы-быстыгар тастылар. Прес-тээһингэ звеньевой И. И. Дьячковскай, оҕустарыта Д. Д. Васильев, муста-рыта Е. Н. Гуляев уонна Е. Н. Оконешников үрдүк таһаарылаахтык үлэ-лиилэр. Коллектив бу эгэр 100 тонна оту ылар былааннаах, уопсайа 400 тоннаны оттуурга үрдэ-тиллибит социалистиче-скай эбэһээтэлистерин.

Е. ТЕРЮТИН

Нуотараба хотуурдар куһуйаллар

Эрилик Эристин ааты-нан совхоз ыраах Нуота-раба оттуурга эрдэттэн тэ-рээһиннээхтик бөлөмнө-мнэ. От ыйын 7 күнүгэр Нуотараба түөрт звено, барыта 46 киһи, участва-тарынан вертолетуан бы-радылынылар. Радист Ю. Г. Борисов Нуотараба ко-түнэн радиостанцияны ту-руорда. Билигин ыраах Нуотарабы кытта күнүгэ көрсөтөр сибээс олохтон.

но. П. П. Борисов звенье-войдаах Хаһааһыт отделе-ниетын 14 киһилээх зве-нота. В. С. Чувапов сала-йааччылаах Хадаар отде-ленниетын 13 киһилээх зве-нота. П. Д. Эверстои старшайдаах Хонтоҕо от-делениетын 11 киһилээх звенота уонна И. С. Са-вин салайааччылаах 12 киһилээх Чакыр отделе-ниетын звенота миэстэлэ-рин булан Нуотара үтүгү-лээх үрөхтөригэр бастаы хотуурдарын түһэрдилэр. Кинилэр хайдах үлэлээн иһэллэрин бу ый 20 күнү-гэр биллэрэхтэрэ.

П. ФЛЕГОНТОВ.

Уумһан иннибэккэ

Субуруускай аатынан совхоз дирекцията «Ми-2» вертолетуан Ноку, Ха-раайы уонна Лаабычак үрөхтэрин үтүгүлэрин нэрийдэн көрдө. Үрөхтөр уулаахтар. Ол үрдүнэн үс звено, барыта 50 киһи, оттуу көстүлэр.

«СО» көрр.

ОПЕРАТИВНАЯ ШТАБКА

Общественная сүөһү аһылытын бөлөмнөһүн тэ-рийиттэ оройуоннаабы оперативнай штаб «Мында-раабы» совхоз коллективны оройуон бары совхозта-рын рабочайдарыгар, общественной тарилталарыгар 1988—1989 сс. кыстыкка общественной сүөһүгэ да-лэҕэй аһылыгы хааччыһыга ыгырымын биһирэ-тэ уонна совхозтар парткомарын, дирекцияларын, профкомарын бу ыгырымын ойбоһуну тэрийэллэ-риттэ эбэһинэстээтэ.

ЫАННЫЫК САЙЫЛЫКТАРЫГАР

ОАИХ диспетчерскай сулууспата от	Волутур	280,7	284,4
ыйын 8 күнүгэр совхозтар уонна отделе-	Соловьев	215,3	199,5
ниелар нэһилээ устата үтүү ыһыгыга	«Мугудай»	639,2	605,1
государствога туттарыыга, ыһаҕы буоһа	Маралаайы	168	161
тылга уонна төрүөххэ көрдөрүүлэрин	Чыаннара	162	149
түмнэ. (Бастаы колоннага—валовойку-	Толоон	153,6	148,1
нан манна, иккинсэ—государствога тут-	Телэй	155,6	147
тарылыына. Центриеринан. Уһуксэ—буо-			
батылыына, төрдүсэ—төһөтө. Тебэ.).			
Карл Маркс	307,5	291,4	421 380
Субуруускай	455,3	429	602 544
Хатылы	199,6	183,8	
Волтоҕо	253,7	245,2	
Эр. Эристин	820	771,8	1309 1305
Хонтоҕо	128,2	117	
Хадаар	162,5	156,1	
Хаһааһыт	183,6	164,5	
Чакыр	243,6	234,2	
«Чурапчы»	488	464,8	935 798
Сылан	190	184	
Килэтин	120,4	111,4	
Арылаах	127,2	119,4	
Түөһү	51,4	50	
«Мындааайы»	496	463,3	843 605

Оройуон үрдүнэн нэһилээ устата 3207 центнер үтүү ыһаа. Итинтэн 3030 цен-тирэ государствога туттарылына. Ити көрдөрүүлэр туһааннаабынан былы-рылгыттан 92 уонна 29 центнеринан намыһахтар. Ааспыт нэһилээ көрдөрүү-түгүлэргэ эбилли туһааннаабынан 135 уонна 155 центнеринан үрдээтэ.

Совхозтарга барыта 5430 ынах, ол иһигэр 2548-на оҕуһунан, буоһатылына, Бу ааспыт туһааннаах көмтөн 527 төбө, нон элбэх.

Оройуонга барыта 4610 ынах төрө-то, бу былырылгыттан 403 төбөнөн арыйах. Нэһилээ устата совхозтарга 14 ыһаҕы эбиллэ.

БУКА БАРЫ — КҮҮРЭЭННЭЭХ ҮЛЭБЭ

«Мындааайы» совхоз коллективны оройуон үлэһиттэригэр ЫНҮРЫЫТА

Билиги, совхоз бары оттоһуунга саҕа техно-рабочайдара уонна обще-ственно, тыа сирин үлэ-һиттарын сүрүн соруна-рык—Ас-үөл программа-тын толорууну, республи-ка нэһилиэнньэтин аһы-лык бородууктарынан хааччыһыны быһаарар боппуруоһунан обще-ственной уонна кэтэх сүө-һүгэ үрдүн хаачыстыба-лаах дороҕхой уонна сү-

оттоһуунга саҕа техно-логияны олоххо киллэ-риэххит, 2000 тонна оту престижхит, ол иһиттэн 1000 тонна фермалар ньылымарыгар таһаа-хыт;

—общественность күү-һүнэн 20 тонна былаҕы бөлөмнөһхит;

—элбэх сыллаах от снэмтэн 30 тоннаны хо-муһуоххит;

—650 тонна бурдук паловой үүнүүтүн хоһууан 300 тонна үрдүн хаачыс-тыбалаах снэмни уу-руоххит;

—хонутаабы отуулар-га полит-тарийэччилэри аһаахыт, агитчеларды-нары, агитбригаданы тэри-йэн үлэһиттэри, үлэһит-тэргэ үлэ хаамаһын иһиттэри билиһирэни-һинни олохтооххит, зве-нолар, биһирдигээн от-чуоттар икки ардыларыгар социалистическай куота-лаһыны иһиттэн тэни-тиэххит;

—үлэһиттэри үлэһиттэр усулуобуйанан, аһынан, үөлүнэн, медицинскэй кө-рүүнэн, аптеканан хаач-чыһыны бастайааннай хонтурулга ыһааххыт, үлэ дьексинициатын нэ-һээччилэри коллективта-рынан кытаанах эппиэкэ тардыаххыт.

Чэйин, табаарыстар, бука бары—кырдыас-тыт, эрдэрин—сайыс-ны куоһ сириттэн толору туһанар иһиттэн күүрээ-нээх үлэҕэ турунуоһун!

(Ыгырымыты звенолар коллективтара, совхоз коллективны совета би-гэрэттилэр).

«Фобос-1» көтүүтэ

Космос куйаарын уонна күн систематын планета-ларын итинчии программалар сөп түбэһиннэ-рэн 1988 сыл от ыйын 7 күнүгэр Советскай Союз-тан «Фобос-1» планета-лар икки ардыларынааҕы автоматическай станция ыһытылына, 6220 кило-грамм маассаалаах стан-цияны Марска көгүү траекториятыгар түөрт сүһүөхтээх «Протон» но-ситель-ракета таһаарда. «Фобос» норуоттар икки ардыларынааҕы биһаамак Марска Марс планетаны, икки артыһы Фобосы, Күн уонна планеталар икки ардыларынааҕы ку-һаары итинчиины ыһаа-га икки планеталар икки ардыларынааҕы станция-ны ыһытыны көрөр. «Фо-бос-1» автоматическай станция планета чугаһы-гар 1989 сыл тохсунньу бүтүүтүгэр тиийиэ.

Телеметрической ин-формация көрдөрүүнэн, «Фобос» станция бор-таабы системалара уонна научнай аппаратурага сөптөөхтүк үлэһитлэр. «Фобос-2» автоматиче-скай станцияны ыһыты 1988 сыл от ыйын 12 кү-нүгэр сабадаланар.

(ССТА).

Хаан-уруу
кэриэтэ санаһан

гүрдэрэ коннэрхохтарин наадаг.

Визириниста шман оро-
нуон картата оҥоһулунна,
эһиллэнньэстэх нууоннар
былданнара баар буолла.
Ол эрээри биһигин дараагы
сорох сүрдэргэ ниллэр
дьялэрин нүөмэрдээһин-
гэ сыһаналар халтылар
бааллара аралдьаттылар.
Саҥа тутулдан үлэсэ хан-
рор дьялэри ардыгар хо-
дутаан утуонна ытабыт.
Ордун Чураачы сэлэһинь-
тигэр дьялэри эһиллэн-
тээһингэ көстүүтүлэр
бааллар. Дьялэри нүө-
мэрдөөһингэ, уулуссала-
ры, переулонтары аатта,
талааһынга дьяэ-уот,
коммунальнай хатааһыс-
тыба производственной
управлениета эһин дья-
баллары ылар.

Нэһилээнньэни биэрэ-
пис кинниэрдэ бүтэһил-
тэх учуоттааһын уонна
чуолнайдааһын аны кы-
һын ахсыһыга оҥоһу-
дуохтаах. Онуоха дьэри
бары сельсоветтар испол-
комнара оройуоннаагы
комиссия дьябалларын
олоххо ниллэрэр, көстүүбүт
итэҕэстэри туоратар эбээ-
һинистээхтэр.

В. ПЕРМЯКОВА.

эһиллэнньэ биэрэһини
мытыга оройуоннаагы
көмө комиссия председели
солбуулааччы,
госстатистика оройуон-
наагы отделын началь-
ника.

дээр айваг борстуй
уонна бэлдэгтэмсэх
дэвшэр. Көнгөрү суулга
давант бөрм тапсарбыт,
чугас баар монгольскай
воинскай чаа саллаата
рындаан бодурсунуут.

Бийлси армия штабын
харабыллыр казмингигэр
Кыдыл Армит сэдбэлэни-
тин уонна трофейнай са-
рин сэгээрин быыстаппа-
тытар сылдыр чигэтэм
минит. Ойно Монголин
Народнай Республикатын
албан аартыбыт жарна-
лын Чойбалсаны уонна
оччотовдута генерал-лей-
тенант Цеденбалы көрсөр
парадка кыттабыллыт,
тыл отоллорун естибиныт.

Япония квантунскай ар-
миятын уруускалаарымына
бийлси 17-а армиябыт
бойуунара хорсуунуу са-
рин өсүктөрө. Кинигэр
Монголия народнай ар-
миятын кытта биэргэ ки-
мөн кириэбиттөрө, кы-
а-йыны ситисиниттөрө. Ити
сэрингэ көрдөрбүт хорсуун
быллыларын илнэ Чувал-
чы уолаттара Афанасий
Макаров, Егор Макаров,
Николай Нефитов, Семён
Макаров, Бойбуой утуо-
лорун илнэ медаллары-
нан уонна таннист-офи-
цер Пётр Спиридонов

быт итэзэстори суааллыг
туоратын, үөрэнээччилэр
сайынныг сыныһаллазгы-
рын көдүүстээхтик атаа-
ралларыгар бары усулуо-
буяаны төрийи сорукта-
га тураллар. Райсовет
исполкомун быһаарыыта
онуоха өссө тогул эбээни
нэстиир.

Н. ФОМИНА,
үөрэнээччилэр сайынныг
сыныһаллаһарын тарг.
ийнэг штаб председа-
телиг солбууааччы.

М. ОКОНЕШНИКОВА,
СЭС кылаабынай ыраһын
көмөлөөһөөччүгэ.

Г. ГРИГОРЬЕВ,
районо инспектора.

А. ИВАНОВ,
госпеснадзор инспектора.

Архангельский куо-
рат кинигэр сатым
дьон эрэ сымдыар
ытык мааны миэстэлэрэ
үөскэтиллэр. Манна
XIX үйэ бүтүүтүннээби,
XX үйэ сабаланыыты-
наабы дьыалар чөлү-
рүгэр түһэриллэллэр
уонна саналыг тугул-
ладаллар.

Бастагынан санга зо-
нада кыаллыг уулус-
саттан көһөрүллөн
урукку коммерческой
муһнаһ дьынага чөлүтөр
түһэрилиннээ. Бу дьы-
на Зогу дойдуга Совет-
ский бөлүөс аан бас-
таан биллэрилдибитэ.
Билигин манна История
уонна культура паама-
тыһыһыгарын проп-
агандалааһын дьынага
аһылдына, онно кыраа-
йы үөрэтээччилэр, рес-
тавратордар, художник-
тар түмээллэр.

Сплетенка: Архан-
гельский кыраайы үө-
рэтээччигэ З. П. Ка-
лашников Соловецкий
монастыыр макетын
көрдөрөр.

ССТА фотохрониката.

Экспериментальнай уонна диалекта-айымдалаах Сахабыт сирин куннэри, туунары, кумаарынан тибэ турар тохтообот тыаллаах истинэ куйаарыгар баар буолла түспүбүт.

Чурапчы уолаттара Николай Дьяков, Николай Кардашевский, Николай Неофитов, Семен Дьяковская, Иван Захаров, Иван Сивцев уонна муну 17-с армия штабын харабыллыыр 20-с тусла ротатыгар саллаат ыһааһах аскуолатын ааспыт. Оттон Японияны утары сэриигэ сорохторбут Фронга байыаннай сөбүсүбүргөһү таһар аналлаах чаасына бойбуой сүрэхтэниини ылбыттара.

Фронга барыах иһинин уорак тыйыс уонна кытаанах этэ. Саха уолаттара бойбуой-политическай бөлүмүнүн туйгунаварынан буолбуппут. Ил-кэмкэ бырааттыы Монголия олохтоохторун кытта билсибиппит. Бу — сүр

Билигн билигн уламжарыг, сэтгэлээрх Могойида судуусалмыллар Оройооммунт республика бишр аймагыг кытта догордуу сыһымны олохтообута ыраатта, хардарыта малдытанын, көмөлөстүү, опыты атастаһы эбни доригээн, сайдан нэр.

Бишгн мөлүөнэ дьонго 40-тан тахса сымлаабыта бу айар-тутар, бишгн маллы, догордуу уонна хаан-уруу кэрэгэ санаһар нуруоллутун кытта билсипитин хаһан да умнабаппыз.

П. СЕДАЛИЩЕВ.
сарын кыттымлаада.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ КУОТАЛАНЫ

ЫНАХТАН—1500 кг ИТЭБЭНЭ СУОХ УУТУ

★ ХААЛЫЛААХТАР БЫЛААРЫ БИЭРЭЛДЭР ★

Эрэмньибит—тиһэх ыйдарга

Фермалар	Коллектив старшайа	Ынах ахсаана	1 фур, минахтан 6 ыйга			Эпичтээхтэр
			былаан	манна	%	
Карл Маркс аатынан совхоз:	Варашкова Т. Н.	180	760	598	78,7	Попов В. Е.
«Төнгүргэстэх»	Павлуцкая Е. В.	126	676	786	116,3	Васильева А. А.
Субурускай аатынан совхоз:	Захарова О. Е.	117	676	661	97,8	Федоров З. Н.
«Сардага»—Болтоно	Филиппова Л. Н.	74	630	716	113,6	Федорова В. А.
«Искра»—Хатылы	Кривошапкина А. Д.	60	726	795	109,5	Варашкова Л. Д.
«Телен»—Хатылы	Софронова Н. Е.	214	684	719	105,1	Филиппов А. Е.
«Ведраэте»—Хатылы	Степанова В. А.	72	611	574	93,9	Субботин А. С.
Эрилик Эристин аатынан совхоз:	Герасимов С. С.	106	653	612	93,7	Никитин С. Н.
«Ухун Алаас»—Холтодо	Новгородова Л. Н.	124	727	728	100,1	Филиппов Н. И.
«Кырыс»—Хадаар	Андросова Т. Н.	132	638	529	82,9	Сысолов Г. М.
«Кууһума I»—Хадаар	Филиппова Н. Н.	162	664	707	106,5	Адамов Г. Н.
«Сырмыс»—Хайахсыт	Макарова А. Е.	90	709	519	73,2	Алексеев В. В.
«Унгүлэ»—Хайахсыт	Дьячкова А. Е.	90	651	494	76,9	Андросов И. М.
«Маарынчаан I»—Чакыр	Филиппов Я. Д.	162	707	606	85,7	Аммосов И. Н.
«Чурапчы» совхоз:	Красильникова Е. Н.	100	695	463	66,6	Новгородов В. И.
«Молодежнай»—Сылан	Потанов А. И.	100	695	555	79,8	Птицына А. С.
«Илгэ»—Сылан	Борисов Г. Г.	30	695	659	94,8	Окорокова Е. Е.
«Ойбон Күөл»—Сылан	Игнатьев П. И.	77	859	666	77,5	Посельский В. Ф.
«Бөрө»—Сылан	Иванов М. И.	107	814	579	71,1	Аришков В. В.
«Эрэмньибит»—Килэнки	Григорьева Г. Г.	80	596	315	52,8	Васильев Е. Е.
«Дьулуур»—Килэнки	Хонотова М. М.	115	686	601	87,6	Шестаков Н. Н.
«Вадраэте»—Килэнки	Беляева Н. И.					Борисов Е. А.
«Дьулуур»—Арыылаах						
«Чэчир»—Арыылаах						
«Ажыл»—Арыылаах						
«Түйө»—Түйө						

САНЫЛЫК бастагы ыйа түмүктөнө. Ким сайылыкта хайдах тэрээлнээх тахсыбыта бу ыйга үлэтин түмүктөртөн ырылыччы көһүнө. СССР обкомун хаалылаах фермалар коллективтарыгар ытырытын ойеон бу үлэ оройуон совхозтарын 22 сайылыктарыгар ордук тэрээлнээхтин ытылылаахтаах

этэ. Саанын ардаан, сылыан сайылыкта көһүү саана сир балачча көрөбүтэ, мөччөрө тахсыбыта. Ол эрээри коллективтарга 6 ый түмүгүнөн балаһманна уларыббата. Сыд 5 ыйын түмүгүнөн 22 коллективтан тустаах булаанын 7-тэ толорбут эбит буоллабына. Бас ыйын түмүгүнөн да көрдөрүү уларыббата. Хата,

ол онугар 10 сайылык ааспыт ыйдаагы көрдөрүүлөргө таагары түсүлэр. Холубур, Түйө отделениетын Беляева Н. И. салайар коллектив ааспыт 5 ыйга туһааннаах булаанын 129 бырыһыан толорбут эбит буоллабына. Алта ый түмүгүнөн 87,6 бырыһыан эрэ толордо. Хаалылаахтарга 70 бырыһыантан аллар көрдөрүүлөх 8 коллектив баар. Бу коллективтарга практической көмөнү сохтоор дирекциялар да, райком бюротун уураадынан сыһарылыбыт эпиртээх үлэбиттэр да онорботулар. Ол курдук бөрө уураадынан сыһарылыбыт Шестаков Н. Н., Птицына А. С., Васильев Е. Е. коллективтарга сыд 6 ыйын түмүгүнөн булаанын 52,8, 66,6 уонна 71,1 эрө бырыһыан толортоотулар. Билигин балаһманна сайылыктарга биллэрдик

уларыда. Мэччирэнтэр халтаннаатылар, аһыга күсүкэ кириде. Күн сылыан уон-көһүүр элбээт. Ыланымкыстар 40,50 бырыһыаннара ордук ордорунан солбулунулар. Холубур, Карл Маркс аатынан совхоз «Төнгүргэстэх» ферматын коллективта Тамаха сайылыкта көһүтүтэ. Билигин бу ферма ыһылылаахтарга оролор. Манна хартылына «Чурапчы» совхоз Игнатьев отделениетын хостар дирекциялар да, райком бюротун уураадынан сыһарылыбыт эпиртээх үлэбиттэр да онорботулар. Ол курдук бөрө уураадынан сыһарылыбыт Шестаков Н. Н., Птицына А. С., Васильев Е. Е. коллективтарга сыд 6 ыйын түмүгүнөн булаанын 52,8, 66,6 уонна 71,1 эрө бырыһыан толортоотулар. Билигин балаһманна сайылыктарга биллэрдик

Оройуон кинофактордара тохсунууга, олунууга уонна муус устарга ситиһиллэхтик үлэһэбит эбит буоллахтарына, кулун тутарга уонна килин ик, ик ыйга үбү ыһааһын булаанын тохтулар. Итинник халбаң үлэ түмүгүр сым агартыгар 3500 солк. бээрээх хаалылар. Хаалы улаханым-кыратын иһинэ ыйдаар биллэт сыанатыгар тэһиэн саба, далаахха сеп. Килин биир диктиргэстэр: ситиһиллэхтик үлэһэбит ыйдарыгар булаанын туһааннаадынан 9150—8920—9190 солк. эбит буоллабына, мам ыйыгар 7920, бас ыйыгар 7890 эрэ солк. этэ эбээт.

Дирекция бу түөрөккөй балаһманнаахтан хайдах тахсар санаалаары? Билигин корреспондентим Н. Оксеном ити туһунан киносеть директора Афанасий Алексеевич Сиденин кытары кэпсэттэ.

А. С. (Афанасий) Сиденин Хаахсыкка, В. П. Лукин Хадаарга, В. Н. Митронов Арыылаахха, К. Г. Кривошапкин Хатылыга, М. Н. Аржаков Кытаа, нахха, К. К. Попов Бахсыга кинини тирдиргэ ыйаһан-мүһөннэ биллэ, хэ улахан көмөнү оноролор. Ол аата дыһала киносетевналарбытыт а и бэйлэрттэн тутулуктаах. Усунуу, информация источниктара элбээбит, телевизор дьээ ыйы баар буолбут көмүгэр дьон урукку курдук түбэлтэххэ иһинэ биримэни эрэ атаарары көлбөттөр. Улахан интэрисиргир кинилэр кинилэр сымдыллар. Ойон көрдөрүлэр кинилэр тустарынан эрдэттэн иһитиннэри, рекламалааһын булгуччу тунсарылаахталаах. Билин сорудахтарын билгити да аһа, килин кимтэ японскай, америкаанскай, ессе китай, ская фильмнари көрөхсүн. Неустраив (промкомбинат), С. И. Никитин (Бахсы), М. Ф. Местников (Сылан), В. И. Федоров (Оддулуур), М. Т. Митхайлова (Хаахсыт) итин иһайа туталлар. Оттон ол үгүстэргэ ыһалылаах.

И. О. (И. Оксеном). Үгүстэр ордук индийскай, килин кимтэ японскай, америкаанскай, ессе китай, ская фильмнари көрөхсүн. Неустраив (промкомбинат), С. И. Никитин (Бахсы), М. Ф. Местников (Сылан), В. И. Федоров (Оддулуур), М. Т. Митхайлова (Хаахсыт) итин иһайа туталлар. Оттон ол үгүстэргэ ыһалылаах.

А. С. Атын дойдулар нуруоттарын олохторун, дыһахтарын, култураларын биллэргэ тардыстылааһа улаатта. Ойон табыллан олохуллубут кыранысса таһылаагы фильмнари көрдөрүүтэ, кырдык, үгүс кини сыдылар. Табыллан олохуллубут советскай да кинилэри көрдөрүүтэ саалалар толору дьонноох буолаллар. Холубур, «Мосфильм» «Ярик дельфина», «Человек с бульвара капуцинов», «Холодное лето пятьдесят третьего...».

Одесстаагы студия «Десять негринат» дьэнирнэр, о. д. а. Билин көрөөччүлөр иһэ, ризиргир бөлүүростарыгар итэбэтиллээх эп, иһити биэрэр, сымты сюжеттаах фильмнари сакаастыырга ыйаһылаахталахпыт. Ити—биир.

Иһинини, кини эр-тир баарар курдук түр-гөтөн биэрбэт. Саалай кини сөгээрнэр ылар хартылаһар билиһа бэрэ кылгас бодуоххо иһин көрдөрүлүлэр, өлөр баары устанналарга кордо-рулар буолбатахтар. Шо-федар В. Э. Дьячкова (Хаахсыт), И. И. Пелов (Оддулуур), М. И. Васи-

Мутудайга, М. И. Васи-дарабыт.

ЭРИЭ-ДЭХСИ ҮЛЭЛИЭХХЭ

Бас ыйыгар оройуон промышленной предприятия уонна хааччылар тэриятэлэрэ куһағана суохтук үлэһэтиллэр. Ойон социалистической куоталаһыга

БАСТАКЫ БӨЛӨХХӨ БАСТААТЫЛАР:

Райпотребсоюз (быра-былаһына председателэ П. Г. Кириллин, партийнай тэрият секретара Н. Е. Анемподистова, профсоюз райкомун председателэ А. Г. Григорьева, комсомольскай тэрият секретарын солбуһааччы Лина Фомина)—розничнай табар эргирин ыйдаагы булаанын 111,6 бырыһыан, ол иһингэр арыгыта суох эргизинэ 115 бырыһыан, общественнай аһылык соруадын 101,1 бырыһыан иһингэ астааһын булаанын 109,5 бырыһыан толортоон.

Иһинини, кини эр-тир баарар курдук түр-гөтөн биэрбэт. Саалай кини сөгээрнэр ылар хартылаһар билиһа бэрэ кылгас бодуоххо иһин көрдөрүлүлэр, өлөр баары устанналарга кордо-рулар буолбатахтар. Шо-федар В. Э. Дьячкова (Хаахсыт), И. И. Пелов (Оддулуур), М. И. Васи-

(Бу бөлөххө хаалылаах суох).

ИККИС БӨЛӨХХӨ БАСТААТЫЛАР:

Авиапорт (начальник А. П. Попов, профком председателэ В. Е. Слепцов, комсомольскай тэрият секретара Василий Захаров)—үбү киллэрин ыйдаагы булаанын 101,5 бырыһыан, пассажирдары таһыы соруадын 114,1 бырыһыан, почтаны таһыыны—191,9 бырыһыан толортоон.

Типография (директор П. М. Массарев, партийнай тэрият секретара С. А. Попов, профком председателэ С. И. Яковлев, комсомольскай тэрият секретарын солбуһааччы Дмитрий Семенов)—табаарынай бородууксууһааны онорон таһаарыы булаанын 141,6 бырыһыан, ону батарыы соруадын 108,3 бырыһыан, нуруот туттар табаардарын онорон таһаарыы булаанын 114,2 бырыһыан толортоон.

ХААЛЛА

Киносеть дирекцията, (директор А. А. Сиденин, партийнай тэрият секретара М. А. Герасимова, профком председателэ Р. Давылов, комсомольскай тэрият секретара Клара Кириллина)—киини көрдөрүүтүн үбү иһин көрдөрүүтүн быһылыаһын 73 бырыһыан, радио-телеаппаратура оромүөһүн булаанын 122,2 бырыһыан толортоон.

ЛАТВИЙСКАЯ ССР. Кини сөгөр үлэһитэ, сата-быллаах тэриятэччи Евгения Андреевна Гасина (енимokka) сүөгү иһитингэр 20-чэ снл үлэһэтэ. Килин сымаларга СССР XXV съезин аатынан агро-фирма сибиниһин иһтэр «Микелани» комплекс-гар сибидиссидэбэтэ. Евгения Андреевна наука уонна бастык оһит ситиһиллэрин сатабыллаахтык туттар. Ол үгүгү түмүктэрдээх буолла. Аһардаа быдырын иһэ ахсыттан 24-түү хооскуну ыһыттар, сууккатаагы орто төлөһүүтү 600 граммга тириттэрэ.

Евгения Андреевна билгити «Экзавилс» агро-промышленной холбоһук кылабынай зоотехника. Коммунист Е. А. Гасина 1987 сылга СССР Государственной биримийэтэ аһаһыта.

В. Семенов фотога, ССТА фотохрониката.

Аспыты эргитэ санаатахха

Үөрэтэр, үйэтитэр туһунан

Сэрин уонна үлэ ветераннарын оройуоннаагы советын президиумун уочараттаах муннаада буола.

Президиум Ада дойдун сэринтэн сылларыгар Кэбээйи, Эдьигээн, Будун оройуоннарыгар көһүүгэ бара сылдьыбыт колхозтар үлэлэрин үөрэтүүгэ уонна онно үлэлээбиттэр ааттарын үйэтитин боппуруостарын көрдө. Ылайыбыт уураахха көһүүгэ баран үлэлээбиттэр ахтымыларын кумуларга, кинилэр көрсүүлэрин тэрийэргэ, хоту үс оройуонга доһу ынтан онно рай, госархивтар матырылааларын билдирбэргэ, олохсуйа хаалыт ветераннары көрсүһэргэ уонна көһүүгэ сылдьыбыттарга чэпчэтиилэри олохтоһун боппуруоһун үөрэтэн көрөргө үрдүкү органнартан көрдөһөргө быһаарыллыа.

Муһаахха ССКП райкомун бастаык секретара Г. М. Сысолатин кыттымын ытта. «СО» корр.

1942 снл атырдьах ыйын бүтүннү күнүгэ. Билигин «Кыһыл Толоон» колхоз 10-ча киһи-дөөх отчуттара. Нуотара салаата Дьука үрөх төрдүгэр үлэтин сэлдьимыппыт. Ол сайын сүрдээх кураан этэ.

Биир күн партия райкомунун представителэ И. И. Кононов тийээн кэлбитэ. Кини оройуонтан 41 колхоз Кэбээйи, Эдьигээн уонна Будун оройуоннарыгар букуатын олохсуйа көһүөхтэхтэрин туһунан дыаһал тахсыбытын иһин тиннэрбитэ. Ол иһигэр билигин Хатылыттан «Кыһыл Толоон», «Кыһыл Армия» уонна «Комсомол 15 сыла» колхозтар ааттаммыттар. Онон сууалдык хомунан дойдулур буолбуппун.

Баара эрэ үс күн иһинэн хомунан Аллараа Бэстээххэ айаннаатыбыт. Кэлэ төрүөт тийбэт буолан, М. С. Павлов дин уус киһи мас көлүөһэлээх талимэни оторбута. Онтубагыт сүһүө айаҥта умайаары хаайарын сүөһү хойуутунан биһирбит. Айаһынан истэхтиннэ сэринтэ мгырыллыбыттары трактор прицептар дьыа курдук тийээн биһигини ситэн аайыталаабыттар. Биир дьахтарбыт араа тэлиэҕэ отоломмутун өйдүбүн.

Аллараа Бэстээххэ алта хонон тийбиппун. Онтубагыт сүөһүөтүбүт. Иднэхтээх пароходуот кэлбэккэ, хас да хонну-бут. Күһүгүтү көм ухха-на, орус чалгызан, тымныта, тыала сүрдээх

эти. Күттүннээх хахха да, ааныа ас-үөл да суо-ба. Ол эрэри биһиги, өдөр уолаттар, сонун сирэ керөөрү, үөрсөргө дьили атыбит.

Кэминэ көмүс баржаларбыт каллыт. Онно олорон айаннаатыбыт. Ол курдук айаннан бастаан Эдьигээнгэ Говор уонна Сингээх дин сирдэргэ хаалаччылары түһэртэ-титэр. Онно «Кыһыл Армия» колхоз дьонно 41 ха-наайыстыба хаалбыта. Он-тон Чекуровка «Күүһү түмүү» уонна Каганович аатынан (Кытаанах) кол-хозтар түстүлэр.

Балаан ыйын 20 кү-нүгэр түүн үөһүн саана биһиги, «Кыһыл Толоон» (председатель Г. Н. Кри-вошапки И) уонна «Ком-сомол 15 сыла» (Г. А. Аржаков) колхозтар 72 хаһаайыстыба дьонно, Буд-дун оройуонугар Кумах Сурт кэһилкэгэр тийи.

Биһиги, онно прокенто-рынар сырдатан таас ха-йа ааныгар сүөһүөтүбүт. Ый балла харыаада хар-былаһан хаалыбыт. Хо-ту дойдун тыбыс-тыһын салгыта сайа одуга. Мин атам Г. Н. Кривошапкин уонна К. М. Нустини өрүһү таһнаран, үс бээ-рэтэ холобурдаах сиргэ

Аржаков, В. Ф. Павлов, Д. В. Ершов, М. С. Ки-риллин, И. С. Павлов уо-д а буолаллара. Онно 1944 с. биһиги комсо-молга киирбиппун. Дьах-таллартан М. Н. Неустро-ва, М. Н. Кударова, Е. Ф. Кривошапкина, Е. С. Семенова, Н. Аржакова балык булдулар тэтигэ

кыһыл илиини тыһыны ууну букууларбыт. Ол эрэри дьон, балаһыан-на кытаанахын өйдөөн, кыһыл харыстаммакка үлэллэллэр. Сайын эрэ сунуугэр Кумах Суртга, Тит Арыйа, Остоолбо Хайаа кумах-ха балыктыларбыт.

Булдунга биһиги көһөн тийбит сирбитигэр хор-гуйан олур суоҕа. Ол эрэри ыалдьан 5-6 киһи өлбүтэ. Оттон биһиги чу-гаспыттар Чекуровкага чуралчылартан 40-тан тахса киһи өлбүт этэ.

Итин ахтан туран, маннык санаалахпын биллэрэхпин баарабын. Көһүүгэ киирэн үлэлээ-бит элбэх киһи «1941—45 сс. Ада дойдун сэрин-тин сылларыгар килбиз-нээх үлэтин иһин» медал-га тиксирбэтэхпит. Онон, мин санаабар, ити өттү-дөн ситэ санааламматах курдуктун. Билигин онно үлэлээбит бэрт арыах киһи хаалла. Кинилэр эмнэ ити медаль туһунан мун курдук саныылар. Атын ханын эмэ чэпчэ-тинилэри көрөр даҕаны буоллар, баа буолуо суо-ба этэ дин саныбын.

Н. КРИВОШАПКИН,
пенсонер, ССКП
чилиэнэ.
Чурапчы с.

Роман ДАНИЛОВ

ДОБОТТОРБОР СУРУК

АВТОРТАН: Бүтүнү ким тугу санаабытын аһаастык итар көмүгэр литературада эһиэ ити дьытти сипсигэр улам күүһүр-и илтийи эрэр. Суруйуохха сөн бары санааны сайа этэ: ууе-ураа өттүнэн наһаах-отох эрэ буолбатын, туох эмэ туһалаах, кө-дүүстээх эрэ буолуохтун! Урукку хоһооннууттар кытта ээ эр уһууттар көмүсө кэллэ...

Сөһтөн ордук наараада
Суохха дылы, санаатахха,
Олох, үлэ салгыттар
Оччугуй да көмө туһар
Тийэх чааска диэриттэр
Тийһэр-таһар—үөрүү буолар.
Сыһыра кэлэн иһиннэххэ
Сырыһыаһын талар нэмгэ
Айбыт аҕа тэтиһэргэ,
Ама, доһлүт дьэһэтэргэ!
Пэһисийэлээх оҕонньорго
Пэһисийэлээх оҕо
Кэлиэ турар—кэһиэхэ
Кэм да кыра, эһэхчичэ,
Довор-атаа көүрүүтэ—
Дьолун, соргун тэнүүтэ.
Онук эрэ буолбатаар
Олус махтал дьылдабар.
Баайы-барсы харбылаһан
Балай суолу тутуспатын,
Кырдыгынан-сымыһанан
Ный үрдүкү таласпатын.
Сэмэй олох снэдрэбэ
Снэдрэбэ дууһабын—
Санаа, өй-той чэмэлкэй.
Салгым суолбун сырдаттын.
Манна кэлэн, табаарыстар,
Манан аһын тигэттиһим.
Талтыр уонна талтатар
Таһаан баарын таһаан көһсүм.
Алдан эбэ салаатыгар
Арай биир кыыс олорбута,
Эргэ барар, ыал буолар
Эһин туһун санаабата.
Онто баара, нус олоҕо
Одолоһуйа соҕотхо—
Аһас көрөөт аһамбыта
Аһаан иһэр аһас уола.
Дьолум тардыан быатыгар
Дьокуусмайга таарылламмын,

Ол кыме нэрэ харадар
Обуурданан турабын.
Көмүсчөһөм сыһыһтан
Вилтим кэһин долгуйан—
Көрдө-көрөөт сүрэгин
Вилтэн биһирбит эһитин..
Оччолорго да мнэхэ
Ордук саныыр суох этэ:
Онно-манна мнэллэбит,
Оройо-уһуга лэппиллэбит,
Одо-уруу суодун иһин,
Олох олорон кэлбит,
Остоолбата көһирээбит
Орто сааһын аспыт киһи.
Онно мнэхэ сүрэхтэр
Эһисчэһи күн тыһыта
Ол күн ордук күүрээр,
Эһин сырдыр тыһыта.
Танталлаахха таһаар
Табыллара дэг буолар,
Уолаи төрөөн аһарга
Уонна, ама, туох наада!
Довотторум, дьэ чакчы
Дьолун буолбаат олоһун!
«Уруу», «дьол» дин тыллары
Үгүстүк мин тутуннаам.
Ол эрэри барыта
Хайаан онун табыллыаҕай,
Олох—хаарты тахсыта
Хайаан буолан уурайыаҕай?
Мнэхэ даһаны ол кэмнэн
Мэнээк үгүс сиптэтэһим,
Сорох өттүн көһөһийэн
Соргу тостор түстэтэһим,
Мэһин-тэһин саас мнэхэ
Мээрэйдэмэт нэдэһэ.
Онун улаан биһирбитэ
Ордук ону директэтэ.
Аны кэлэн, аһабын
Ардах баастык аһабын:

Өрсө аһар аһыһым—
Өрө түппүт аһыһым.
Өс хоһоонун бэргэнэ
Өтө көрөн эһитэ:
Кыраабыттын булсуйуон—
Кырантабын эрэ булуон!
Халтай ыһыһыт сыллары
Хайаан, хайаан даһаны
Халдыаһыта тахсыах дээр
Хара ууһан ыһыһым!
Кырдыан иһэн түгөннөххө,
Кыһылааһын ким көһиһэ!
Кэмнээ-кэһин, аастым кэмнэ
Көмөһөн да туох истэһэ!
Кыһыл, үрүн аһыгы
Кымыс, утах буолбатаһын,
Ийэ уубут саас тухары
Итилэртэн аһыһын,
Аата, эдэр эрдэхтэн
Аһаарбатах, эһи, сүрүк,
Аһас аһын сөһөн-төһөн
Аһарыллыта этэ бүгүн!
Үүһэр-сайдар үгэһигэ
Үөһэ дайар онугар
Аһаарыта биллэһи
Аллараа да талаһар!
Эдэр-көһөн эрдэххэ
Эһин күүрөөн биһирбит буол..
Олох нэрэ эркээһигэ
Охсуллара хаалла дуол!
Оччотутар, сөһөрдөр,
Отох сурук онугар
Ыллыах-көтүөх эһилэр
Ыһы аһын позмалар!
Аһаараттан айар талаан
Аһа хаалта нэдэс биһэр,
Үлэ хаамта аһыһан
Үс муһуугу кэһиһэн..
Күн сиргэр сөһөтөһүн
Кини төрөөн кэлэбэт,
Онтон мунха хотодоһун
Оҕолоһон тийэбит,
Арай субан туруйа
Аһарда мин сунсуйдум,
Үһүн сыллар устала,
Удурга суох сунсуйдум.
Сөһөтөһүн кэлбит курдук,
Сул-сулумах аһа сонук
Олох олорон муһураһар
Ордук тууһар, марытар!.

Чэ, доһоттор, кэһис түкүс,
Чэһиһичи нэрүг, үөрүг!
Кэһиһэх өтм көбүтү
Кэһиһэллээх да үкүс.
Кырдыас суор мугун туһар
Кыһаллыһан бу суругар,
Мундуй-хандый хааллы, хата,
Муһука тардыахха!
Буна бары дьоллоох буолуҥ
Бу күөх халлаан аһыһар!
Үүнэ, үөскүү, үкүү турун
Үтүө аһыһы тардыһыгар!
Дьолун үлэ туругугун
Довотторбун эр биһигитин
Үһүн үйэ курдуу куустуй
Уустаан туран мэлдьитин!
Аһтар сылаас иһинигитин
Аһы хайан тутуом буолла,
Көрсүһөххө диэритин,
Көмүс күһүр аһыһар!
1987 снл от ыйа
Чурапчы сэлэһиннэһтэ.

Оройуоннаагы кини ба-
лыһа коллектива, профсоюз
райкома уруку медсестра
пенсонерэ
ПЛАТОНОВА
Федора Степановна
уһун ыарахан ырыһыттан өл-
бүтүнэн оҕолоругар, чугас
дьонугар байыһынын кутур-
банын тирдэллэр.
Талтыр иһэбит, эһэбит,
эһиһиһит, аһаһыһыт
ПЛАТОНОВА
Федора Степановна
уһун ыарахан ырыһыттан өл-
бүтүн билэр дьонугар, таба-
рыстарыгар, диринник куру-
тууа туран, иһиннэрэбит,
Оҕолоро, снэһиһэ, балыс-
тара, бырааттара, аһах-
тара,
Лесопункт коллектива ра-
бочай Платонов Степан
Афанасьевича талтыр иһэ-
тэ
ПЛАТОНОВА
Федора Степановна
уһун ыарахан ырыһыттан өл-
бүтүнэн бэйэтин кутурбанын
биллэрэр.

Редактор Н. Е. МАКАРОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул.
Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор
— 21.332, отделы — 21.265, общий — 21.505.

«САГА ОЛОХ» («НОВАЯ ЖИЗНЬ») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных
депутатов.
Газета издаётся на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам.
Индекс газеты 54967. Объём — 1 усл. печ. лист. Тираж — 3983 экз.

Чурапчинская районная типография Госкомиздата ЯАССР, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а».